

ได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว
วราณภรณ์ วงษ์จันทร์ นักศึกษา
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
.....ประธานหลักสูตร
วันที่ 30 ตุลาคม 2556

วราณภรณ์ วงษ์จันทร์. (2556). ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โรงพยาบาล
ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา).
พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.เกษม บำรุงเวช

บทคัดย่อ

จากการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และ 2) เสนอแนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ศึกษาในมารดาหลังคลอดที่มาคลอดบุตรหรือนำบุตรมาตรวจและรับวัคซีนที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัยในครั้งนี้

1. มารดามีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับปานกลาง ซึ่งประเด็นที่มารดามีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่น้อยที่สุด 2 ลำดับ คือ หลังให้นมแม่ควรให้น้ำตาม ป้องกันลิ้นเป็นฝ้า และวิธีป้องกันไม่ให้ลูกท้องอืด
2. มารดามีทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับต่ำประเด็นที่มารดามีทัศนคติต่ำที่สุด 2 ลำดับ คือ เมื่อกลับไปทำงานท่านคิดว่าจะยังเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ และมารดาคิดว่าถ้าต้องไปทำงานก็จะไม่สามารถเก็บน้ำนมไว้ให้ลูกได้
3. มารดามีพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับต่ำประเด็นที่มารดามีพฤติกรรมต่ำที่สุด 2 ลำดับ คือ เรื่องเมื่อเต้านมเริ่มคัดท่านรับประทานยาแก้ปวดโดยไม่ได้บีบน้ำนมใส่ภาชนะไว้ และในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ท่านควรคั้นน้ำอย่างน้อยหนึ่งถ้วยก่อนที่จะให้ลูกดูดนมหรือบีบเก็บน้ำนม
4. จากการศึกษาสามารถนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาคความรู้ สร้างเสริมทัศนคติที่ดี และการส่งเสริมพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้กำหนดพันธกิจ จำนวน 5 พันธกิจ 3 ยุทธศาสตร์ 4 เป้าประสงค์ 4 ตัวชี้วัด 3 กลยุทธ์ 3 โครงการ

Wannaporn Wongchan. (2009). **Strategies to Promote Breastfeeding Mother at Thammasat Chalerm Phrakiat Hospital**. An Independent Study for M.A. (Development Strategy). Phranakho Si Ayutthaya : Phranakho Si Ayutthaya Rajabhat University.
Advisor: Dr. Kasem Bumrungrvet.

ABSTRACT

This research aimed to: 1) Study knowledge, attitudes and behaviors about breast-feeding; and 2) propose guidelines to promote breast-feeding. The samples were 100 mothers after giving birth or bringing their babies for checkup or receiving vaccine at Thammasat Chalerm Phrakiat Hospital. The instrument was a questionnaire. The statistical analysis was performed in terms of percentage, mean and standard deviation.

The findings revealed as follows:

1. The mothers knew about breast-feeding at moderate levels. The two knowledge revealed on feeding the babies water after breast-feeding to prevent. Tongues from blemish and the way to prevent flatulence.
2. The mothers' attitudes about breast-feeding were at low levels. their attitudes were at the lowest levels in two aspects: feeding the babies with mothers' milk while the mothers were at work and mothers' milk could be kept while mothers were at work.
3. The mothers had behaviors in breast-feeding at low levels. Their behaviors were at the lowest levels in two aspects; when the mothers' breasts were hard and light, they took analgesic without keeping their milk for the babies and the mothers had to drink at least a cup of water before breast-feeding or milking for the babies.
4. Form studying strategies to develop knowledge in order to promote good attitudes and mothers' behaviors in breast-feeding, it comprises 5 missions, 3 strategies, 4 indicators, 3 stratagems and 3 projects.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ คุณดูแล เอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลายๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ ดร.เกษม บำรุงเวช ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตจรัส และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ แจ่มฤกษ์แจ่ม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข และให้แนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขงานวิจัย

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่สละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

ขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าคลินิกสุขภาพเด็กดีที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลอง และขอบคุณสำหรับบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนงานวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือและกำลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่ พี่น้องและเพื่อนๆ ตลอดจนบุคคลต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

วรรณภรณ์ วงษ์จันทร์